

עין משפט
גז מוצה

כל שעה פרק שני פסחים

מסורת הש"ס

קמא א מ"י פ"ט מ"ג
מעשה קרנות
הכלל כ"ב
קמ"ב ב מ"י פ"ט מ"ג
מ"ט מ"ג ה' י'
טו"ש י"ד פ"ט ש"ט פ"ט
ה'
ק"ג ב מ"י ט"ז ה"ה ד'

(א) [ממזון טו: דמ"ד י"ג:]
(ב) חלה פ"א [מ"ו] ופ"ח
פ"ה מ"ג (ג) ז"ל ר'
יומין (ד) [פ"י מ"ג]
לחיות טו: ד"ה מ"ה
(ה) טו"ה ל"ג (ו) [מ"ד
טו]

רבינו הגאון

ח"ס המעשה שהיא קמא
על גבי מוגלשין, פירוש
מוגלשין מ"ס דרומין,
בית שמאי פוטרין וביה
מחייבין, החליטה שהיא
מוגלשין על גבי הקמח,
ב"ש מחייבין בית פוטרין,
ר' ישמעאל אומר משום
אביו כו', קתני מיהת
וחכמים אומרים כ"ן
מעשה בין החליטה עשאן
באילפס פטורין בתנור
חיבין, קשיא לר' יוחנן,
אמר לך ר' יוחנן תנאי
היא, וכן סידרור במסקנא
המעשה בין החליטה עשאן
וכ"ה מחייבין והוא הדין
לחליטה, ותנא אחר שנה
החליטה ב"ש מחייבין
וכ"ה פוטרין, והו"ו פירוש
תנאי מי ששנה זו לא
שנה זו, אלא תרי תנאי,
וכל חד מנייהו רישא
ויספא אחר קתני לה
ופשוטה היא, ודחיק לא
כ"ל ע"למא מעשה אילפס
פטורין, והבא בשחור
ועשאן בתנור, ח"כ סבר
כ"ן שחור ואפוא בתנור
לחם קרינא ביה, ור' יהודה
סבר אין לחם אלא האפוי
בתנור כלבד מעיקרא,
כלומר מתחילה ועד סוף,
אמר רבא מאי טעמא
דר יהודה כו', ואסיקנא
הדיק פת בתנור מבפנים
והרתיה מבחוץ היינו
מעשה אילפס, הרביק
מבפנים ואבוקה כנגדו
רוב עניים עושין כן,
אמר ר' אסי עישה של
מעשה שני לדברי ר' מאיר
פטורה מן החלה לדברי
ר' יהודה חייבת בחלה.

ותנא קמא מאי שנא החליטה. תימה לר"י מאי קבע מינה נימא דמר סבר עילאה גבר ומר סבר תמאה גבר ומרין ר"י דקפסיק ותני אע"ג דלית ביה אלא שיעור חלה ממומלס ולהכי קבעי מ"ש דבין עילאה גבר ובין תמאה גבר אי אפשר שלא יתכשל מעט ממנו וחסר ליה משיעוריה: **אמר ר' רבי יוחנן תנאי היא דתנאי.** לא אילעריך לאשכוחי תנאי אלא ליתנא דלמרי לה זה וזה לפטור אבל ליתנא דזה וזה לחיוב איכא תנאי בהך דבייתא גופא דע"כ הא דתמייבא היינו צילפס דאי נתנור אבל צילפס פטור א"כ ר' ישמעאל צרכי ויסי היינו תממיס: **דבולוי עלמא מעשה אילפס פטוריס.** פסק ר"ח כר"ל מדקתמר דכולי עלמא מעשה אילפס פטורין ועוד דיתבי רבה ורב יוסף אחוריה דר' יוחנן אילע"ל דר"ל מיירי ולר"י נראה דכ"ר יוחנן קי"ל מדלג תשיב לה בהחוק (יבמות לו.) צהדי ג' דהלכס כריס לקס לגבי רבי יוחנן ואומר ר"י דעל ידי משקה וזמן פטורין עליו המוציא כדמוכא צירושלמי דמסקת חלה צפרק קמח דחלה אמר ר' יוחנן כל שאזור מהלך תחמיו חייב בחלה ומצרכין עליו המוציא ולחם יולא זה יד מוצתו פסק ר"ח לקיש אמר אינו חייב בחלה ואין מצרכין עליו המוציא ואין לחם יולא זה יד מוצתו פסק ר"ח ואסיקנא דאם יולא זה יד מוצתו פסק ר"ח ואין מצרכין על ידי משקין ואומר רבינו תס דדווקא צלילתו רבה פלגי דר' יוחנן סבר אפייתו צילפס עשהו לחם ומייב סבר בחלה ור"ל סבר אין עשהו לחם ופטור לחם בחלה אפי' על ידי משקה דהא חייב חלה הוא משעת נגלו כדמוכא נכמה דוכתי וכן משמע נכמ' חלה (פ"א מ"ה) דתנן עישה שחלתה וסופה סופגין פטורה מן החלה שחלתה סופגין וסופה עישה שחלתה עישה וסופה סופגין חייבת בחלה ונראה דכ"ר יוחנן נמי מצרכין עליו המוציא ומביא ראוה ממנות (דף ע"ה) ומכ"ל מצרכין (נכסת לו.) דלמר היה עומד ומקריב מנחה צירושלמי אומר שהיינו נעלו לאוכלו אומר המוציא וקפסיק ותני כל המנחות אפי' מנחת מחבת ומרחשה אע"פ שמתגונגה בשמן ואין סבא להלק בין מ"ס לשמן א"כ על לפגול"י ופניטול"י אומר בורא מיי מונות ועל גלוטוי"י ורכל"י מצרכ המוציא ועל אופלטק"י נראה שאין מצרכ ממנו חלה אפילו יש הרבה כאלו כשיעור חלה אע"פ שהסל מלרסן לחלה ואע"ג דטריחא אמרינן ככ"ל מצרכין (שם) דחייב בחלה ומצרכין עליו בורא מיי מונות הוא כדמפרש התם דנוכלא בעלמא הוא ואינו סוגד הלכ ורבינו תס היה אומר דלף על גרימול"י אין מצרכ המוציא דלית ביה מוריחא דהמא חף על גב דמסתמא חייב בחלה: לחם שאין אפוי בתנור אחד, ואם תאמר מנלן לחלק בין צלילה רכה ובין צלילה קשה והלא אינו מליה לר' יהודה אלא נאפוי בתנור אחד ואומר רבינו תס דהכי פירוש לר' יהודה לחם האפוי בתנור וכו' לחם שרגילין לאפות נתנור היינו צלילתו קשה: **הרביק מבפנים** והרתיה מבחוץ טהו. לפ"ה דמפרש דמיייר צילפס מינה אס כן תנאי סבר רבי יוחנן וריש לקיש ע"כ בהדיק מבפנים והרתיה מבפנים אס כן תנאי מיעבא ליה לרבי יוסף פתח הכי הדביקא מבפנים ואבוקה כנגדו מהו אמר ליה ר' יוחנן וריש לקיש ע"כ בהדיק בתנור מיייר ומיעבא ליה בין בתנור הוא לא חשיב מעשה אילפס או דילמא לא שג' ולרבי יוסף מיעבא כשהדיק בתנור ולא הסיקו אלא מתכשל מהיסק שנגדו וכן פירש רבינו חננאל: **תמאי**

אחד מכל קרבן. תרומה לה' לכהן הזורק וגו'. ארבעת מינין היו זה של עשר עשר מלות ומכל מין ומין טמן אחד לכהן והשאר לבעלים וכתיב אחד שלא ימן לו פרוסה: **המעשה.** החליטה: **פוטרין.** מן החלה: **מוגלשין.** רומחין: **וטנא קמא כו.** צירשא מהדר גמרא לפירושא דברייתא דלא מהי משנשמת והדר מקסיס מילתיה ומותבי מיוצחא מינה לרבי יוחנן: **כמחוקק כו.** כלומר המחייב כו מחייב כו והפטור כו פטור כו ורישא דמפיך פלוגמיהו לאו מדא תנא אמריכו וקשיין אהדדי ומי שנה זו לא שנה זו. האי תנא אית ל' דמחומרי בית שמאי ומקולי בית הלל היא ותנא מילתיה והוא הדין למעשה והאי אית ליה דמקולי בית שמאי וחומרי בית הלל היא ותנא המעשה והוא הדין לחליטה: **סברא.** קשיין אהדדי: **סגא קמא סבר מעשה אילפס חייבין.** והכי קאמר יכול תנא המעשה והחליטה חייבין בחלה מ"ל לחם והני לאו לחם יניחו דקודס לישתן מנושלין כדיתמין הן אבל מעשה אילפס שלא נאפו אלא על האור קרובין הן למעשה תנור ולחם יניחו ומייב ור"י הדביק ולבסוף הרמיה ואמר ליה ר' יהודה מעשה אילפס נמי פטורין דלחן לחם אלא האפוי נתנור: **שחור אפאן כדמור.** למעשה אילפס והכי קאמר תנא קמח מ"ל לחם והני לאו לחם יניחו דמנושלים נמיס הן והוא הדין למעשה אילפס נמי שהדיק ולבסוף הרמיה נמי לאו לחם יניחו אבל חור ואפאן בתנור לחם קרינא ביה: **ור' יהודה סבר.** אפוי בתנור אחד בעינן ולא בשני מנורים כגון אילפס ותנור: **הדיק מבפנים.** הלחם צילפס: **והרמיה מבחוץ.** שנתנה על האור כמו שאנו עושים: **מהו.** מי הוא לחם: **כי ניסו.** אלו הן מעשה אילפס שנמלקו בו חכמים ר' יוחנן וריש לקיש: **ואבוקה כנגדו.** מלמעלה ומוס האש לוהט צילפס וממחר אפייתו מהו מי היה עשין תנור או לא: **רוב עניים עושין.** כל מעשה אילפס כן עשין להם ע"ס ובין הוא ממחר לאפיה: **לדברי רבי מאיר.** דלמר צפרק שני דקדושין (דף נ"ג:) מעשר ממון גבוה הוא פטורה מן החלה כדמפרש דעריסותיכס כתיב"ו ולא של גבוה: **ומאה**

תורה אור השלם
1. ודיק באבולפס מלחם
הארין חריטו תרומה
ליהודי: כדבר טו י"ט
2. כשברי לבס מטה
לחם ואפו עשר נשים
לחטוב בתנור אחר
והשיבו לחטוב במשקל
ואבלתם ולא תשקעו:
ויקרא כו כו

מוסף רש"י

אחד שלא יטול פרוס.
לחם שלם משמע פחות
עו. מבח"י. כמאן
דפרשא דמאי. שאין
אפיה כל גרסה אע"ג דלחן
מוסיס נמשכס ממנה
כפרשא דמאי לפי
שפרכס כממנושלים איהו
שם ע"ה. לדברי ר'
מאיר פטורה מן
החלה. דמייב עריסותיכס
יהי דנבטי היא, ואפי"ג
דאיכא היתר אכליה. כ"ן
דלית דין שג' ממון
לא דדייה הוא (וסנה י"ד.)

על פי שעושין אותו כלא משקה דלחן עליהם מוריחא דהמא תדע שהרי אין מפרשין ממנו חלה אפילו יש הרבה כאלו כשיעור חלה אע"פ שהסל מלרסן לחלה ואע"ג דטריחא אמרינן ככ"ל מצרכין (שם) דחייב בחלה ומצרכין עליו בורא מיי מונות הוא כדמפרש התם דנוכלא בעלמא הוא ואינו סוגד הלכ ורבינו תס היה אומר דלף על גרימול"י אין מצרכ המוציא דלית ביה מוריחא דהמא חף על גב דמסתמא חייב בחלה: לחם שאין אפוי בתנור אחד, ואם תאמר מנלן לחלק בין צלילה רכה ובין צלילה קשה והלא אינו מליה לר' יהודה אלא נאפוי בתנור אחד ואומר רבינו תס דהכי פירוש לר' יהודה לחם האפוי בתנור וכו' לחם שרגילין לאפות נתנור היינו צלילתו קשה: **הרביק מבפנים** והרתיה מבחוץ טהו. לפ"ה דמפרש דמיייר צילפס מינה אס כן תנאי סבר רבי יוחנן וריש לקיש ע"כ בהדיק מבפנים והרתיה מבפנים אס כן תנאי מיעבא ליה לרבי יוסף פתח הכי הדביקא מבפנים ואבוקה כנגדו מהו אמר ליה ר' יוחנן וריש לקיש ע"כ בהדיק בתנור מיייר ומיעבא ליה בין בתנור הוא לא חשיב מעשה אילפס או דילמא לא שג' ולרבי יוסף מיעבא כשהדיק בתנור ולא הסיקו אלא מתכשל מהיסק שנגדו וכן פירש רבינו חננאל: **תמאי**